



ՎԵՀԱՓԱՌԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՔԱՐՈԶԸ ՓՐԿՉԻ ՀՐԱՇԱՓԱՌ
ՍՈՒՐԲ ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԹԻՎ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

(1970 թ. մարտի 29)

«Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց. մահուամբ զմահ կոխեաց և յարութեամբն իրով մեզ զկեանս պարգևեաց»:

Քրիստոսի Հարության ավետիսը իբրև փրկարար լույս, կշողա այսօր մեր հուսացյալ հոգիներուն վերև: Զարթոնքի զգացում մը կհամակե մեր էությունը ամբողջ: Կլեցվինք քաղցր հույզերով, զվարթարար խոհերով: Ճամփաներ կբացվին դեպի մյուս ափը կյանքին, դեպի կատարները փրկության հույսին, հավերժության տեսիլքին:

Տեսիլք փրկության ու հավերժության, ահա մարդը: Մարդը բոլոր ժամանակներու, անցյալ ու գալիք:

Տեսիլք փրկության ու հավերժության, ահա գոյության իմաստը և փառքը կյանքին, խորհուրդը մարդոց և ժողովուրդներու ստեղծարար ճիգերուն, մաքառումներուն, իրագործումներուն:

Տեսիլք փրկության ու հավերժության, ահա և վեմը, որուն վրա մարդը, կնքած է իր ուխտը Աստուծո հետ: Եվ ահա թե ինչու, ան չի կրնար ապրիլ երբեք առանց Աստուծո:

Քրիստոս ինքը, Ավետարանն իսկ է փրկության ու հավերժության:

«Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչև զմրդին իր Միածին ետ. զի ամենայն որ հաւատայ ի նա, մի կորիցէ, ալ ընկալցի զկեանս յաիտեմականս» (Հովհ. Գ. 16):

Նույն այդ տեսիլքով, Աստուծո հետ իր ուխտը կնքեց նաև մեր փոքր ւծուն ի Հայաստան աշխարհ, սուրբ գրական Արարատի ստորոտին, և պատմության լայն հորիզոնին վրա բարձրացուց իր հավատքի բերդը՝ Հայաստանյայց եկեղեցին, Մայր Աթոռ սուրբ Էջմիածնով. ապրեցա՛վ քրիստոնեական

նոգեկանությունը իր ուրույն փորձառությամբ, կերտեց պատմությունը իր կյանքին, ստեղծեց գանձարանը իր ինքնատիպ մշակույթին:

Հայաստանյայց եկեղեցին, հայոց պատմությունն ու հայ մշակույթը, լուսավոր ճանապարհ կհանդիսանան մեր ազգի փրկության ու հավերժության:

Հոգևոր գավակներ Մեր հարազատ, գավակներ Մեր ցանկալի, որ ի Հայաստան և ի սփյուռս աշխարհի, հալեցեք Հիսուսի դատարկ գերեզմանին և հավատացեք Հարության հրաշքին: Հավատացեք որպեսզի միշտ վառ մնա լույս կանթեղը Արագածի կատարին, որպեսզի միշտ դեպի վեր սլանա հայկյան հանճարը արարչագործ, որպեսզի հայոց երկնակամարին վրա միշտ ազատ ու պաշտոն շողան աստղերը անմահության հույսին:

Դուք, աշօր ապրող հայեր, մանավանդ դուք, պանդուխտ գավակներ Մեր, որպեսզի չտկարանաք ու չշփոթվիք, որպեսզի չթափառիք կորստյան ճամփաներու վրա, ձեր հալացքը ուղղեցեք դեպի անցյալը մեր եկեղեցիին ու ազգին, և սորվեցեք ճանչնալ ու հասկնալ հոգին մեր մեծագործ հայրապետներուն, մեր շնորհակիր վարդապետներուն, լույս բաշխող մեր հանճարներուն և հայրենիք կերտող մեր հերոսներուն: Այդպես է որ դուք պիտի ճանչնաք ու հասկնաք ձեր իսկ հոգին, ձեր ինքնությունը, ձեր գոյության իմաստը և ձեր առաքելության խորհուրդը այս աշխարհի վրա: Հայաստանյայց եկեղեցին, ի սկզբանե եղած է ու մինչև մեր օրերը մնացած, միշտ սուրբ էջմիածնով, քրիստոնեական հավատքի ամենավաղերական ու ամենաստեղծարար փորձառություններեն մին, իսկ հայոց պատմությունը՝ հերոսական դյուցաներգություն մը՝ վասն Հիսուսի և վասն հայրենյաց ազատության: Դարերը կտակեցին մեզի Քրիստոս մը՝ փրկիչ հոգիներու և պաշտպան հայրենյաց:

Այսօր, երբ բովանդակ քրիստոնյա աշխարհին հետ միասիրտ ու միահույս, կփառաբանենք հրաշափառ Հարությունը մեր Տիրոջ և Փրկչին Քրիստոսի, այս խոհերը կարթնան մեր գիտակցության մեջ մանավանդ այս տարի, վասնզի հառաջիկա ամիսներուն՝ պիտի պատրաստվինք ոգեկոչելու՝ հիշատակը մեր եկեղեցվո երեք երախտավոր դեմքերու, որոնք կպատկանին ստեղծարար ու հերոսական հայ հոգևորականներու հույլին, որոնք իրենց ժամանակին, մարմնավորած են մեր քրիստոնեական լույս հավատքը և ոգին հայրենյաց, զմայլանքի արժանի իրենց կյանքով ու գործով:

Անոնցմե առաջինը՝ Առաքել վրդ. Դավրիժեցին է, որուն մահվան երեք-հարյուրամյակը կլրանա այս տարի:

Երկրորդը՝ Ներսես Ե կաթողիկոս Աշտարակեցին, որուն ծննդյան երկու-հարյուրամյակն է այս տարի, իսկ երրորդը՝ Մկրտիչ Ա. կաթողիկոս, Խրիմյան Հայրիկը, որուն ծննդյան հարյուր և հիսուն տարին է որ պիտի դիմավորենք նույնպես այս տարի:

Երջանիկ գուգորդությամբ, 1970-ը կհանդիսանա այս երեք մեծագործ եկեղեցական հայրերու հիշատակության տարի:

Թեև մեկը մյուսեն շուրջ մեկական դար հեռավորության վրա, սակայն, անոնք երեքը միասին կկազմեն մեկ ամբողջություն, մեկը մյուսին գործը շարունակող, մեկը մյուսով ամբողջացող, միևնույն եկեղեցաշեն ու հայրենանվեր առաքելության ճանապարհի վրա:

Երեքն ալ հավատքով գորացած և իրենց ժողովուրդին նվիրված հոգեփորականներ:

Երեքն ալ ժիր մշակներ դպրության, հոգիներ լուսավորող, հոգիներ կերտող:

Երեքն ալ անբաժանելի՝ հայրենի հողեն ու հացեն, այդ հողին ու հացին պաշտպան մարտնչողներ՝ Ղևոնդյանց ու Վարդանանց ոգիով:

Մենք որոշած ենք հրավեր կարդալ մեր եկեղեցվո նվիրապետական Աթոռներուն, մեր բոլոր եկեղեցիներուն, և համայն մեր հավատացյալ ժողովորդին ի Հայաստան և արտասահման, որպեսզի հառաջիկա մայիսին, սեպտեմբերին և դեկտեմբերին արժանի հանդիսավորությամբ տոնախմբվի անմոռաց հիշատակը այս մեծանուն եկեղեցական գործիչներուն:

Հատկապես այս տարի, առավել նշանակալից և ոգեշնչող կդառնան այս հիշատակությանց հանդիսությունները, որովհետև կգուգադիպին մեր մայր երկրի վերածննդյան հիսնամյա հոբելյանին: Ինչքա՜ն խորհուրդ կա այս հրողության մեջ, և ինչքա՜ն մխիթարություն մեզի բոլորիս համար:

Եվ մանավանդ, ինչքան պիտի հրճվին այսօր, հայու սիրտ կրող բոլոր հայերը, որ մեծանուն հայ հոգևորականներու հիշատակը պիտի փառավորեն՝ ոչ թե նահատակ, այլ կենսուրախ ու աճող, նոր կյանք ու ապագա կերտող ժողովուրդ մը, ո՛չ թե թշվառ ու անտեր, այլ խաղաղ ու ապահով, իր ճակատագրին տերը դարձած ինքնավար հայրենիք մը, ո՛չ թե ավերակներու վրա ողբացող, այլ լույսի ու երգի մեջ պերճագարդ, գալիք օրերու պայծառ տեսիլքով հպարտ՝ Մայր Հայաստան մը:

Ամենայն հայոց մայր հայրենիքի վերածնունդի հիմքերուն մեջ, անջնջելի կերպով քանդակված են անունները նաև՝ Խրիմյան Հայրիկին, Ներսես Աշտարակեցիին և Առաքել Դավրիժեցիին: Արդի՛ աճող ու ծաղկող Մայր Հայաստանը, իրականացած երազն է մեր լուսաբնակ հայրերուն:

Փա՛ռք անոնց հիշատակին:

Փա՛ռք մեռելներեն հարություն առած մեր ժողովուրդին:

Փա՛ռք հրաշափառ Հարության Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Ամեն:

